

WHO kampanja: „Cijepljenje za zdraviju budućnost: saznaj, provjeri, zaštititi“

Maja Miloš

Studentica PSD javno zdravstvo

Ključne riječi: cijepljenje, Svjetska zdravstvena organizacija, Svjetski tjedan cijepljenja

Uvod

Pravilno informiranje i educiranje javnosti o temi cijepljenja te smanjenje štetnih učinaka (dez)informiranja od strane neformalnih, laičkih i drugih izvora danas predstavlja veliki izazov javnom zdravstvu. Iz godine u godinu raste broj roditelja koji odbijaju cijepiti svoje dijete zbog sve učestalijih rasprava o mogućim nuspojavama cijepiva. Trend porasta odbijanja cijepljenja rezultat je, između ostaloga, snažnih antivakcinskih kampanja te nedostatak pružanja stručnih informacija temeljenih na dokazima. Osim navedenoga, dio neprocijepjenog stanovništva nalazi se u teško dostupnim područjima te im nedostaju informacije o važnosti i mogućnostima cijepljenja. Uspješnost programa imunizacije ovisi o visokim stopama prihvaćanja te pokrivenosti, stoga je vrlo važno na takav trend pravovremeno reagirati od strane struke. Obilježavanjem Svjetskog tjedna cijepljenja, Svjetska zdravstvena organizacija upozorava na važnost pravovremenog informiranja o cjepivima i cjepljenju pružanjem raznih edukativnih materijala (video isječci, brošure, aplikacije i sl.) i poticanjem na razmjenu istih na svjetskoj razini.

Cijepljenje za zdraviju budućnost: saznaj, provjeri, zaštititi

Javnozdravstvene kampanje Svjetske zdravstvene organizacije imaju za svrhu podizanje svijesti i unaprijeđenje zdravlja populacije na globalnoj razini. Postoje brojna obilježavanja svjetskih dana povezanih s određenim zdravstvenim problemima tokom cijele godine, no posebna pozornost posvećuje se obilježavanjem tjedana koje zemlje članice Svjetske zdravstvene organizacije provode kao „službene“ javnozdravstvene kampanje. Jedna od takvih kampanja je Svjetski tjedan cijepljenja koji se ove godine obilježavao od 24. – 30. travnja pod sloganom „Cijepljenje za zdraviju budućnost: saznaj, provjeri, zaštititi“ (“Immunize for a healthy future: Know, Check, Protect”). Svrha takve kampanje je poticati obitelji da nauče više o cijepljenju, upoznaju se sa dostupnim cjepivima i bolestima protiv kojih se cijepi kako bi pravovremeno mogli posjetiti liječnika i primiti odgovarajuće cjepivo. Kroz kampanju se potiče sve zemlje svijeta na izradu edukativnih materijala, postera, letaka, organiziranje radionica i predavanja u svrhu prenošenja znanja javnosti o važnosti i dobrobitima cijepljenja. Poznata je činjenica da je cijepljenje globalno prepoznato kao jedna

od najučinkovitijih mjera prevencije zaraznih bolesti, no unatoč tome postoje slabosti u provedbi. Kako bi se postigla optimalna zaštita, potrebno je postići cijepljene obuhvate od 95%. Prema podacima SZO, procjenjuje se da prevencija imunizacijom godišnje sprječava 2-3 milijuna smrtnih slučajeva, no bez obzira na to još uvijek 1 od 5 djece, te mnogi odrasli, nisu primili osnovna cjepiva.

Aplikacija kao podsjetnik roditeljima

U 2013. godini u brojnim europskim zemljama javila se epidemija ospica, što nikako nije zanemarujuća činjenica u odnosu na sve učestaliju nemarnost roditelja po pitanju cijepljenja svoje djece. Stoga je Svjetska zdravstvena organizacija, u okviru kamanje „Cijepljenje za zdraviju budućnost“ razvila smartphone aplikaciju koja sadrži informacije o cijepljenju, bolestima protiv kojih se cijepi te kalendar cijepljenja u zemljama u kojima će aplikacija biti na raspolaganju. Instaliranjem aplikacije pametni telefon podsjeća roditelje o redovitom potrebnom cijepljenju djeteta, a potrebno je samo priložiti djetetovo ime i datum rođenja. Također, aplikacija nudi opciju kontaktiranja liječnika jednim klikom. Trenutna verzija aplikacije namijenjena je roditeljima 0-10 godišnjaka koji primaju cjepiva prema redovnom kalendaru cijepljenja, no u planu je i razvijanje druge verzije aplikacije koja će nuditi pregled dodatnih, izbornih cjepiva. Također, naredne verzije nudit će i veći raspon u dobi. Aplikacija će u potpunosti biti prilagođena zemlji u kojoj će biti dostupna, a kao pilot projekt provest će se u Estoniji, Mađarskoj i Rumunjskoj.

Zaključak

Slogan Svjetskog tjedna cijepljenja „Cijepljenje za zdraviju budućnost: saznaj, provjeri, zaštititi“ ima za cilj potaknuti obitelji na pravilno informiranje o cijepljenju i cjevivima te općenito o prevenciji bolesti protiv kojih se cijepi. Također, roditelje se želi potaknuti da provjere svoj cjepni status i cjepni status svoje obitelji, prate kalendar obveznih cjepiva, na vrijeme posjete svog liječnika i po potrebi zatraže cjepivo. Ovakva inicijativa Svjetske zdravstvene organizacije ima za cilj potaknuti i zdravstvene djelatnike i struku na aktivnije uključivanje u pravilno informiranje javnosti.

Literatura:

1. Omer, S. et al (2009) Vaccine Refusal, Mandatory Immunization, and the Risks of Vaccine-Preventable Diseases, N Engl J Med 2009;360:1981-8
2. Pickering, L. et al. (2009) Immunization Programs for Infants, Children, Adolescents, and Adults: Clinical Practice Guidelines by the Infectious Diseases Society of America, IDSA Immunization Guidelines;2009:49

3. Wallace, A. et al (2012) Experiences Integrating Delivery of Maternal and Child Health Services With Childhood Immunization Programs: Systematic Review Update, The Journal of Infectious Diseases 2012;205:S6–19
4. WHO campaigns: Immunize for a healthy future: World Immunization Week 2014, 24-30 April: <http://www.who.int/campaigns/immunization-week/2014/en/>
5. Centers for Disease Control and Prevention: <http://www.cdc.gov/>
6. European Centre for Disease Prevention and Control: <http://www.ecdc.europa.eu/en/Pages/home.aspx>
7. Hrvatski zavod za javno zdravstvo: Svjetski tjedan cijepljenja: <http://javno-zdravlje.hr/svjetski-tjedan-cijepljenja/>
8. Ministarstvo zdravlja: Europski tjedan cijepljenja: http://www.zdravlje.hr/novosti/ostale_vijesti/europski_tjedan_cijepljenja